

[Ragnhild Andersen.]

det ærede medlem hr. Thestrup, hvorledes kan kunne forene grund sætningerne i vor forfatning om lovgivningsmagtens, forvaltningens og domstolens af hinanden uafhængige stilling med udtalelsen her fra tingets talerstol om, at chefen for en forvaltningsgren skulle pålægge domstolene at afgøre vedligeholdelsessager i strid med den gældende lejelovgivning. Det ærede medlem hr. Thestrup var ikke til at formå at svare offentligt på dette rimelige spørgsmål, og hr. Leth Mouritzen fastslog derfor i et nyt åbent brev to uger senere, at han gik ud fra, at det ærede medlem hr. Thestrup erkendte, at hans henstilling var i dyb uoverensstemmelse med grundlovens ånd og bogstav, den grundlov, som det ærede medlem hr. Thestrup i sin dobbelte egenskab af lovgiver og dommer mere end nogen anden burde vogte strengt. Men i dag tager det ærede medlem hr. Thestrup til genmæle efter at have sundet sig i tolv måneder. Han svarer med den tilføjelse til § 23, som kommer i stk. 4, og som udvalget under hans formandskab møder med. Når denne tilføjelse bliver ophøjet til lov, har det ærede medlem hr. Thestrup skabt det legale grundlag for sin uforvarselige stilling til domstolene. De domstole, der ikke ville rette sig efter det ærede medlems henstilling, men holdt sig til lovens bogstav, får nu at vide, at når de ikke vil lytte til henstillinger, bliver de tvunget af det ærede medlems lovparagraf.

Ved siden af, at hele det forhold, jeg her har mindet om, er et skoleeksempel på, hvordan vort demokrati virker i praksis, er den nu skete indrømmelse til grundejerne på dette punkt et af den nye lovs mange kontante vederlag til grundejerne, hvilket også blev understreget af det ærede medlem hr. Lorentzen.

I lejelovforslaget af 1948 bestemtes det i § 36, stk. 2, at forudbetalt leje udover 4 måneder af udlejeren skulle forrentes med 5 pct. Disse 5 pct. er i det nye forslag nedsat til 4 pct. Ministeren glemte denne lille fordel til grundejerne i sin fremsættelsestale. Jeg synes virkelig, ministeren skulle have nævnt denne ting, fordi vi dog her har et vidnesbyrd om, at det ikke er lutter rentestigninger, der er indtruffet i denne regeringsperiode, men at ministeren kan møde med en regulær rentenedsættelse fra 5 til 4 pct., selvom det ganske vist er lejernes penge, det går ud over.

Den i § 39 foreslåede udvidelse af udlejerens adgang til at overvælde øgede skattebeløb på lejerne er også en ren og skær

foræring til grundejerne, som kan gøres op i kroner og øre. Jeg har bemærket, at såvel lovforslagets bemærkninger til denne § 39 som ministerens fremsættelsestale, som jeg skal komme tilbage til, med forkærlighed kredser om lejerrepræsentanternes stilling til forskellige forhold i normalejekontraktudvalget af 1949. Man er meget emsig efter at få fastslået, at lejerne er gået med til indrømmelser både med hensyn til skatteovervæltning og lejeforhøjelse til fordel for vedligeholdelse. Det er forståeligt, at disse indrømmelser har skinnet den højtærede minister stærkt i øjnene, men det er mindre forståeligt, at ministeren, i betragtning af at alle og enhver dog kan finde frem til normalejekontraktudvalgets betænkning, helt fortier de betingelser, som lejerrepræsentanterne forlangte opfyldt til gengæld. Ministeren har strøget fløden af lagkagen; og et par enkelte andre ting, som kunne smage grundejerne godt, er jo også kommet med i anretningen, som blev serveret forleden dag. Men de mere tungt fordøjelige elementer såsom oprettelse af en vedligeholdelseskonto og indførelse gennem ministeriets autorisation af den normalejekontrakt, som udvalget skulle udarbejde, disse to væsentlige ting er blevet borte under det lange og svære udvalgsarbejde. Der har åbenbart ikke været nogen til at passe på ministeren, og udvalget og ministeren savner derfor efter min opfattelse enhver saglig beføjelse til at påberåbe sig de indrømmelser, som lejerne har gjort under forudsætning af visse afgørende modydelse fra grundejernes side. Men jeg erkender gerne, at lovforslaget ikke ville have fået den slagside over mod grundejernes opfattelse, som det nu har, og som man så ganske åbenbart har tilstræbt, såfremt man retsindigt havde søgt at dele sol og vind lige.

Bestemmelsen i lejelovens § 34 om ikke-anvendelse i en ejendoms 10 første leveår af ågerparagrafferne foreslog boligminister Kjærbøl helt strøget. Udvalget og ministeren vækker den til live igen og kan kun tiltræde, at den ophæves, hvad angår det fremtidige byggeri. Det vil altså sige, at det endnu vil vare år og dag, inden lejerne under sortbørsbyggeriet, der vel særlig florerede i årene 1944—47, kan få adgang til at prøve disse urimelige huslejer for domstolene. Rigsdagen har et stort medansvar for disse sortbørslejer gennem sin manglende kontrol med byggeriet og dets materialepriser. Det er overvejende unge familier, som betaler disse svimlende huslejer; og det skal de blive ved med, siger rigsdagen nu til dem. Det generer i hvert